

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XV

Reus Dijous 4 de Janer de 1900

Núm. 3.457

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals llibrerías d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, llogografia Mallofré, carrer Junquera, 6.
No's retornan los originals encara que no's publiquin.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes.
n provincies trimestre.
Extranger y Ultramar
Anuncis, a preus convencionalis.

Farmacia Serra

12 ANYS

de continudes curacions y d'una acceptació general, son las millors probas pera demostrar que

XAROP SERRA

es lo millor remey pera combatre per crónica y rebelde que sia tota classe de

TOS

La que paga més contribució de la provincia.

CEPS AMERICANS

Hort de Pau Abelló

tocant á la carretera de Taragona, ARRELATS molt superiors. Preus ventajosos. Autenticitat garantida.

Pera tractar en lo mateix hort ó carrer primer Roser núm. 4.

Llibreria y paperia
Y
objectes d' escriptori

S. LAGUNA

La que vent mes barato
Montarols, núm. 39.

VINYAS AMERICANAS

MARCIAL OMBRÁS

PROPIETARI AGRICULTOR

FIGUERAS (Girona)

150.000 peus de 5 á 10 anys que produheixen anyalment:

DEU MILIONS D' ESTACAS **DOS MILIONS DE VANDALS**

No compreu res sens visitar los meus criaderos

que son los més antiehs é importants d' Epanya.

PREUS REDUHITS

Secció doctrinal

Lo Catalanisme en nostra ciutat

Reus te privilegi y fama de ser un poble poch dormilega, de ser un poble que sent y pensa y que per consegüent totas las ideas novas, tot, tot lo que porti un ideal que pugua afectar á la humanitat, proporcionantli bens morals ó materials, lo preocupan. Per aixó donchs com es natural, á Reus n' hi ha bon nombre de catalanistas encare que no ho sembli, y hi ha catalanistas perque es catalá y anhela deslliurarse de las engorrosas llongas que l' amo desde Madrid li va tibant y que l' impossibilita de correr, y al impossibilitarlo li causa un dany y al ensemps que 's un dany per ell ho es per tot Catalunya.

He dit que á Reus hi ha molts catalanistas encare que de lluny no ho sembli y ho repeteixo, perque es cert; mes, tenen també molt de motiu en no creuer los de fora que n' hi hagi, y tenen motiu en fonamentar aquesta opinió perque 'ls nostres paysans no gosan á revelar-se. ¿Perqué? lo perque per nosaltres es molt clar y tractarem d' exposar nostre criteri.

Reus te un caracter molt especial fill de la seva importancia dins de las poblacions catalanas. Se troba molt sota 'l nivell de Barcelona y sobre 'l resto de Catalunya. Te un aspecte de ciutat y no ho es y aquesta mitja tinta, aquesta mitjanía, es la causa del seu ensopiment.

Las massas populars per si solas no van en lloch, primera perque abans de lluytar per un ideal han de lluytar per la existencia, y segona perque la escassetat de cultura intelectual va agermanada ab lo treball.

Las massas populars encare que sigan sempre lo factor principal han d' estar necessariament encarriladas per cervells prou abtes pera ferho; y no es pas que 'ns en manquin de personas de clar judici, per-

que aquestas prou las coneixém, y aqueixa es la causa, lo conéixerlas tothom.

No tenen prou desprendiment pera posarse al frente, temen comprometes devant de gent que han d' estar necessariament lligats ab ellis per las rahons de negoci que en tota comunitat mercantil y Reus no es altra cosa que una comunitat que treballa, que una comunitat industriosa.

Aquesta per nosaltres es la causa, la falta de desprendiment, la timidesa.

A Barcelona se comprén molt bé lo moviment que s' hi nota y 's comprén perqué allí hi ha gent de tota mena, gent que treballa y gent que viu de renda poguentse preocupar de tot lo que pot reportar lo bé comú sense qu' hagin de temer que al endemá se murmuri de porta en porta si 'n Pere ha fet un discurs diuen aixó y aixó altre, si Beranguera ha fet alló altre y en fi tot alló que á Reus sucseuix.

En los pobles secundaris de poca importancia relativament en que actualment s' hi nota també un marcat moviment regionalista, comprénem que hi siga, perque en aytals llocs sols que las tres ó quatre personas principals emprenguin qualsevol iniciativa, ja n' hi ha prou pera que tothom acati sa obra sense tenir cap contrari y si 'n tenen son contraris poch temibles.

Y aquest concepte que 'ns mereix nostre poble es justificat, ó sino sols cal mirar lo que fan los proselits ó partits d' altres ideas; també estant ensopits y no gosan comprometes seguint aquell adagi que molts cops s' hauria de rebutjar, *cada hù está molt bé d' casa seva*.

Nosaltres sentim vivament aquesta apatia, perqué com en totas las cosas no es precis serho, sino apartarho.

Hora donchs fora ja, de que 's rebutjés aquesta

especie d' aprensió, puig que la ocasió per obtindre éxit no pot ser pas mes apropiada.

Que surtin gent sana que prou ne tenim y veurá tothom los catalanistas fins are incógnits que conta nostra ciutat.

QUIRSE.

Any nou

Al naixement del any 1900 ab que, segons la majoria d' opions ilustradas, mor lo sigle XIX, hi de-

mas. La Iglesia l' anonua any nou y a termini pera preparar ab la oració y 'l sacrifici l' adveniment de la vinienta centuria; las arts, las lletres y las ciencias veuen en ell l' any de la Exposició ja que, segons diuen nostres vehins, la manifestació que 's prepara á París te d' esser una veritable apoteosis dels grans avensos del sigle que agonitza. Obrim, donchs, lo cor á la esperanza, bategui alas desplegadas pels espays rosats de la ilusió, asemlo ben amunt. *Sursum corda*. (Ja no estém en estat de guerra). Confíem en que sisquera'l darrer any del sigle no deixará gosar d' ordre moral y material, de pau benefactora, de benestar social, de treball honrat y retribuít degudament, de governs que governin; y confíem també, ja que més ho necessitem, en veure allunyats per sempre 'ls *chauvinistes* que varen empenye al govern de Espanya á una guerra que comensá rihent y acabá ab la més gran de las vergonyas; deslliurats d' empleis que prevarican; de polítichs sense fé y sense vergonya; de vividors de la cátedra y de tota los llochs públics; dels semitas batejats com nosaltres; dels sacerdots que volen comprar canons pera destruir als enemichs, y en fi, de totes aquestas plagas que han conturbat la nostra terra y, lo que es pitjor, seguirán conturbantla si Deu no hi posa un remey, ja que 'ls homes no li sabem trobar, preocupats com estém per lo nostre benestar individual mes que pera la salvació de la patria catalana.

Obrim, sí, 'l cor á la esperanza y confíem en lo Deu de la misericordia que may nos desampara y si no 'ns ne fem mereixedors. Mes girém també un poch los ulls endarrera y remoguém un xich las cendras del any que acabá de consumir-se á mitja nit del 31 de Desembre darrer.

¿Què es lo que hi trobem entre aquestas desapias? Per lo que toca á nosaltres tristezas y res més que tristezas. Comensat poch després de las crudeltats d' una guerra que portá 'l nostre jovent á morir ó á deixar sas energias en terras metaforas; ha acabat ab 'les espatechs d' altra guerra, que, si no 'ns toca directament, fa venir á nostra pensa 'l recort de las jornadas de 1714.

Y entre mitj iquántas conturbacions, quántas misérias! Es cert que 'ls nostres ideals han fet molt de

